

13. sz. objektumból került elő, a középső neolit kori szakálhái csoport tipikus leletei: karcolt, ívelt vörösre festett szalagdíszes töredék, karcolt mintás töredékek, ívelt oldalú, vékony falú csésze töredékei, nagy, lapos, fogóbütykös tál töredéke, egy szép, csiszolt, vadkan-agyar-lemez. A 2. sz. sír a szakálhái csoport jellemző temetkezési rítusát követi, bal oldalán fekvő zsugorított DK-ÉNy-i tájolású. A sír mellett mellékletet nem találtunk, de a sírföldben előkerültek kisebb paticsdarabok és néhány kerámiatöredék. Szintén KDK-NyÉNy-i tájolásúak, bal oldalon fekvő, zsugorított csontvázak kerültek elő két sírban melléklet nélkül. A 74. sz. sír nagyon erősen bolygatott, a csontvázból csak néhány csonttöredék maradt meg. A Cegléd–Abony térségében eddig előkerült neolit sírok között egyedi jelenség a 10. sz. sír. A sírban apróra tört, erősen átégett emberi csontok kerültek elő, a csontok egy részét vörös okker borította. A 10. sz. sír a neolit gödrök között, a 2. sz. sír közelében feküdt.

Házmaradványt a neolit telepen nem találtunk, de a 16. sz. gödör tetején áglyenyomatos paticsdarabok feküdtek. A gödrök nagy része lelet nélküli, vagy nagyon kevés lelet volt bennük és nagyon sekélyek. A 4. sz. főút építése során a neolit telep egy részét valószínűleg elpusztították (az újkori gödrök alján felismerhetőek a karmos markoló nyomai). A humuszréteg ezen a területen néhol nagyon vékony, a 25–30 cm-t is alig érte el, a telep másik része valószínűleg már az útépités előtt elpusztult. A Cegléd 4/8 lelőhelyen feltárt teleprészlet egykorú a Cegléd 4/9 lelőhely neolit településével.

Leelőhelyünk Ny-i felén, a dombvonulat K-i lejtőjén és a tetején *kelta* település maradványait tártuk fel. A legfontosabb jelenség a domb lejtőjén fekvő ház, félig földbe mélyített, 2,5×5 m nagyságú, 3 nagyméretű cölöplyukkal. Alján kisebb-nagyobb foltokban megmaradt az egykori keményre járt, sárga agyag járósint. A házból viszonylag sok lelet, korongolt, díszített, vékony falú kerámiatöredékek, orsógomb, kőeszköz-töredékek, állatsont került elő. A 4. sz. főút É-i oldalán került elő a másik *kelta* ház, NyDNy-KÉK tájolású, téglalap alakú gödörház. A ház hossz tengelyének két végén 1-1 cölöplyuk található. A ház padlóján *kelta* cserepek és egy kutyakoponya feküdt. A leletek között egy bronzfibula visszahajlított lábának töredéke is előkerült. A kerámialeletek alapján a ház a LT D időszakra, a Kr. e. 1. sz. első felére–középső harmadára datálható. A *kelta* telephez tartozó jelenségek zöme leletben szegény, de viszonylag mély gödör.

A leletanyag a ceglédi Kossuth Múzeumba került.

Munkatársak: Ecsedy István, Kovács Ágnes, Rajna András.

ZIMBORÁN GÁBOR

94. Cegléd, Botond-dűlő

(Pest megye) U

A Cegléd 4/9 sz. lelőhelyen 2005. június 28. és augusztus 1., majd szeptember 3–26. között végeztünk megelőző feltárást. A főút mindkét oldalán összesen 92 régé-

szeti objektumot tártunk fel 2888 m² megelőző és 683 m² próbafeltárási felületen. Az objektumok közül 82 gödör, 6 sír, 1 kemence és 3 feltehetően jégkori csontmaradvány. Ez utóbbit leszámítva minden jelenség a középső újkőkori szakálhái csoporthoz tartozik.

A főúttól D-re eső sávban 59 objektum került elő, 4 sír, 1 kemence és gödrök. A sírok K-Ny tájolásúak, a csontvázak a bal oldalukon feküdtek zsugorított helyzetben. A sírokban melléklet nem volt, csak az 58. sz. sírban a csontváz medencecsontja alatt találtunk egy kis darab okkerrögöt. Különleges, valószínűleg szabálytalan temetkezés az 59. sz. objektum egy gödör közepén, 60 cm mélyen egy emberi koponya feküdt „fejfelé”, fejtetőn állt, a koponyán kívül csak néhány kicsi csonttöredék került elő. A három szabályos temetkezés egymáshoz közel, a telep középső, legsűrűbb részén feküdt, a telepobjektumok között. A főút É-i oldalán feltárt sávban 2 neolit sír került elő. A 74. sz. gödörben, annak É-i harmadában, a betöltés felső rétegében feküdt egy erősen zsugorított, bal oldalán fekvő, K-Ny-i tájolású emberi csontváz. A 84. sz. gödörben szintén a betöltés felső részén feküdt a DK-ÉNy-i tájolású, bal oldalán zsugorított temetkezés. Egy kemencéből csak a tapasztott sütőfelület maradt meg, a kemence a felszínhez közel feküdt, a kemence falait a mezőgazdasági munkák valószínűleg már jóval korábban elpusztították. Közvetlenül a kemence É-i oldalán feküdt az 53. sz. csontváz. A főúttól D-re eső sávban, kb. a lelőhely közepén, egy nagy kiterjedésű, sekély, leletben nagyon gazdag gödör feküdt. A gödör ÉNy-i részén került elő a kemence-maradvány, mellette 3 sűrű kerámiafoltot bontottunk ki. Feltehető, hogy ez az objektum eredetileg házmaradvány lehetett, a ház padlója valószínűleg túl magasan feküdt, a mezőgazdasági munkák elpusztították. Az objektum É-i oldalán két gödörből nagy mennyiségű paticsk került elő, köztük nagy, áglyenyomatos darabok.

A településen feltárt gödrök nagy része valószínűleg agyagkitermelő gödör lehetett. A leggazdagabb leletanyag a 82. sz. gödörből került elő, itt a gödör alján egy nagyméretű, összefüggő kerámiafoltot bontottunk ki. Kerámialeletei között megtalálhatók a klasszikus szakálhái periódus legszebb és legjellegzetesebb darabjai, a nagyméretű, karcolt, festett díszű arcos edények töredékei, karcolt spirál- és meanderdíszes töredékek vörös pasztózus festéssel, szilmei bütykös töredékek. A 4. sz. főúttól D-re eső teleprészen is viszonylag sok karcolt, ívelt szalagdíszes, vörös festésű töredéket találtunk, emellett négyszögletes edény töredékeit, karcolt meanderdíszes töredékeket. A kőeszközök közül őrlőkövek, egy csiszolt kőeső, kova és obszidiánpengék kerültek elő.

A lelőhely a szakálhái csoport fiatalabb szakaszába sorolható, és valószínűleg egyidős a Cegléd 4/1 lelőhelyen feltárt szakálhái teleppel.

A leletanyag a ceglédi Kossuth Múzeumba került.

Munkatársak: Zimborán Gábor, Ecsedy István, Rajna András.

KOVÁCS ÁGNES

